

Mednarodni sporazum o varstvu Karpatov

Mednarodna Konvencija o varstvu Karpatov, ki jo podpira Organizacija združenih narodov, njen glavni namen pa sta varstvo in ohranjanje gozdov, vodnih virov ter gora v srednji Evropi, je postala mednarodno veljavni dokument, kajti 4. januarja letos jo je ratificirala četrta od držav podpisnic Madžarska. Pred tem so jo že ratificirale Slovaška, Ukrajina in Češka republika. Karpati so tako za evropskimi Alpami postali drugo veliko gorovje na svetu, ki je zavarovano s posebnim mednarodnim sporazumom. Pri oblikovanju Karpatske konvencije je odločilno vlogo odigral Okoljski program OZN oziroma UNEP. Konvencija je bila podpisana maja 2003 na mednarodni konferenci Okolje za Evropo. Ščetrto ratifikacijo je stopila v veljavo. Sopodpisnice, ki je še niso ratificirale, so Poljska, Romunija ter Srbija in Črna gora. Z uveljavitvijo Karpatske konvencije bodo pridobili milijoni ljudi, saj pomeni zavarovanje velikih evropskih naravnih gorskih in dolinskih gozdov, kjer še prebivajo evropski bizoni, volkovi, orli in nad dvesto endemičnih rastlinskih vrst.

Klaus Toepfer, izvršni direktor UNEP-a, je dejstvo, da je Karpatska konvencija postala veljaven mednarodnopravni dokument, komentiral: »Ta mednarodni sporazum bo uravno-

težil potrebe ljudi po ohranjanju narave. Pomeni okvir za trajnostni razvoj in lahko predstavlja vzor za druga gorska območja na svetu.«

Karpatska konvencija se v veliki meri naslanja na izkušnje in primere dobre prakse na podlagi Konvencije o varstvu Alp. UNEP prenaša izkušnje, ki so jih pridobili pri pripravi Karpatske konvencije, tudi na druga območja, zlasti v Ande, osrednjo Azijo, na Balkan in Kavkaz.

Na območju, ki ga zajema Karpatska konvencija, živi 18 milijonov ljudi. Zaradi ohranjenih vodotokov je to izjemno pomemben vir pitne vode za velik del evropskega prebivalstva. Karpatski gozdovi so življenjski prostor za mnoge vrste rastlin in živali in prehodni koridor za velike zveri, ki povezuje evropski sever z jugom in zahodom. To omogoča medvedom in drugim vrstam, da se selijo in ohranjajo genetsko pestre, zdrave populacije. Na območju, ki ga bo poslej varovala Karpatska konvencija, uspeva kar tretjina vseh evropskih rastlinskih vrst.

Temeljne prvine Konvencije o varstvu Karpatov so ohranjanje biološke in pokrajinske pestrosti, sonaravno in trajnostno gozdarstvo in kmetijstvo ter razvijanje primerne, naravi prijaznega prometa.

Marjeta Keršič - Svetel

Slivnica namesto Jerebice

Načrtovani oktobrski izlet na Jerebico na slovensko-italijanski meji nam ni uspel, saj vzpon po spolzkih skalah na severnem delu 2100 metrov visoke gore ni bil priporočljiv. Vendar je dan, namenjen izletu, tu in tako smo se odpravili na nenevarno Slivnico (1200 m) nad Cerkniškim jezerom. Čeprav se z nje menda še vedno spuščajo coprnice (verjetno to lahko opazijo le močno drogirani ljudje), nismo opazili nobene niti v »Coprniški jami«. Pa smo se na pot odpravili zgodaj, kot je velevala razpisna dokumentacija, ob 4.30 iz Križev. Tokrat smo imeli posebno veselje s pitjem jutranje kavnice na počivališču Lom, saj sta nam vodnici Aleša in Mojca privoščili polno uro in dovolili celo zamudo. Tako smo do dne počasi pripotovali v Cerknico s popolno planinsko opremo, od katere se nekateri nikakor niso želeli ločiti. Po dobri uri hoje skozi listnati gozd in senožeti tik pod vrhom vstopimo v prijetno »coprniško« domovanje, kjer nas je že na vhodu pozdravila mama coprnica, majhne coprničke pa visijo kar izpod stropa. Ta del Notranjske je poznan po bogatih listnatih gozdovih, gradu Snežniku, presihajočem jezeru, polhah, zato je v planinskem domu tudi majhen živalski vrt z medvedko, lisicami, kuno ... Pogled na Cerkniško jezero je bil nekoliko zamogljjen, nazorno presihanje jezera smo si ogledali v Jezerskem hramu, ki ga je v Dolenji vasi pri Cerknici uredil podjeten domačin. Izdelal je reliefno maketo cerkniške doline z vsemi podrobnostmi, tako da natančno lahko vidimo, kako skozi požiralnike voda priteka in odteka. Manjši muzej prikazuje tudi, kako so nekoč želeli zgraditi turistično objezersko središče in kako lovijo ribe. Kadar voda odteka, se jih v predelih z vodo nabere neverjetno veliko in jih lovijo v pletene koše, imenovane kočice. Presihajoče Cerkniško jezero je s svojimi naravnimi danostmi (požiralniki, travo, grmovjem, živalstvom) prava poslastica za fotografe. Del teh fotografij smo si ogledali s pomočjo multivizije. Skratka, vredno ogleda. Da pa ne bi bili prezgodaj doma, smo na dolgo proslavljali rojstni dan svoje planinke Olge in zopet je bilo prijetno. Za konec: niso samo visoke gore

